

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden

Länsstyrelsen i Jämtlands län Strukturfonderna
Ank. 2010 -01- 2 9
Dnr R.30441-197-08

SLUTRAPPORT

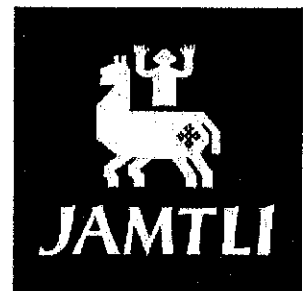
Förstudie – Husnyckeln

01-06 – 30-11 2009
Östersund/Trondheim

Interreg Sverige-Norge
Delområde Nordens Grønne Belte

SØR-TRØNDELAG
FYLKESKOMMUNE

1. Sammanfattning

Förstudien Husnyckeln har under sex månader 2009 bedrivits gemensamt av Stiftelsen Jamtli och Sør-Trøndelag fylkeskommune. Målet har varit att utifrån förstudien skriva en ansökan om ett huvudprojekt med planerad start 2010. Arbetet har utgått från ett antal fallstudier och möten med viktiga aktörer där behovet av insatser har identifierats. Utifrån detta har aktiviteterna i ansökan formats med en inriktning mot ökad medvetenhet kring det byggda kulturarvet som en utvecklingsresurs.

2. Projektets bakgrund

Problembakgrund

Initiativtakere på begge sider av grensen ser et klart behov for arbeidet med kulturminneverdiformidlingen til målgruppen. Kommuner og private eiere er sentrale aktører i denne prosessen.

Det ligger store ressurser i de historiske kulturmiljøene i regionen som ikke er utnyttet eller dårlig utnyttet. Det er mye potensial som går tapt på grunn av manglende motivasjon, handlingsplaner og dårlig kunnskapsgrunnlag hos de lokale aktørene. De gode eksemplene kommer ikke direkte fram til de som har behov på grunn av manglende lokale og regionale nettverk.

Utredningen i forprosjektet er et viktig ledd i undersøkelsen hva som kan forbedres innenfor disse aktørenes kunnskaps- og kompetansenivå. Ressursgruppen rundt disse aktørene er også en meget viktig gruppe for å lykkes med bærekraftige og velfungerende kulturmiljøer i regionen. Ressursgruppen må identifiseres, utvikles og være lett tilgjengelig for målgruppen.

Utfordringer i regionen er veldig likt på begge sider av grensen når det gjelder kulturarvens betydning for det lokale og regionale livsmiljøets kvaliteter og verdier. Det er noe forskjellig lovgrunnlag både når det gjelder planlov og kulturminneloven og forvaltningen viser ulik praksis. Dette gjelder særlig tap av kulturminner utenfor planregulert område i Sverige. Registreringen av kulturminner er derimot mer omfattende i Sverige hvor objekter helt til registreringstidspunktet er registrert. I Norge er grensen for den systematiske registreringen året 1900.

Dessa variationer och brister i beslutsunderlag påverkar valet av insatser från den offentligt finansierade kulturmiljövården i de båda länderna. Samhällets insatser är dessutom begränsade i förhållande till de behov som finns. Det är angeläget att värnandet av det byggda kulturarvet delas av flera aktörer samt att kunskapen om kulturmiljöns värden i regionen ökar.

Huvudmän

Förstudien har bedrivits gemensamt av Stiftelsen Jamtli och Sør-Trøndelag fylkeskommune. Båda institutionerna är offentligt finansierade och på var sida om gränsen verksamma inom fältet kulturmiljövård med bland annat ansvar för förmedling av kunskap och råd, tillsyn och myndighetsutövning.

Under projektiden har två personer arbetat med genomförandet av aktiviteterna; antikvarie Björn Olofsson på Stiftelsen Jamtli och arkitekt Hauke Haupts på Sør Trøndelag fylkeskommune. Björn Olofsson har varit formell projektledare men ansvaret för projektets genomförande har fördelats jämlikt. Från Jamtli har även Martina Berglund deltagit i arbetet under projektets slutskede och på norsk sida har värdefullt arbete i samband med fallstudierna utförts av master-studenten Åse-Marie Wikstrøm som genomförde sitt praktikarbete på fylkeskommunen.

En styrgruppe bestående av fylkesantikvarie Marie Louise Anker, seksjonsledare Olof Edin och antikvarie Christina Persson har träffats vid fyra tillfällen.

Finansiering

Den totala budgeten i projektet har oppgått till 280 293 SEK på svensk sida och 253 613 NOK på norsk sida. Den nationella medfinansieringen har på svensk sida bestått av medel från Länsstyrelsen i Jämtlands län, 65 000 SEK, Jamtli har bidragit med 61 200 SEK som offentlig kontant finansiering (inklusive kostnader for eget arbeid). Dessutom har Berghagens stiftelse, som är knuten till Jamtli bidragit med 20 000 SEK i privat kontant finansiering.

Den nationella medfinansieringen på norsk sida har bestått av medel från Sør-Trøndelags fylkeskommune.

3. Projektbeskrivning, målgruppe, resultat, och resultatindikatorer samt effekter

3.1 Projektbeskrivning:

Projektet startede den 1 juni 2009 och har pågått till 30 november 2009. Tidplanen har innrettats efter at kunna lämna in en ansøkan om ett hovedprosjekt innan den 28 januar 2010. Arbeidets opplegg har i stort sett følgt den tenkte tidplanen.

Det nærmere planeringen av arbeidet gjordes i samband med den første treffingen med styrgruppen i juni 2009.

Genomförandebeskrivning

I dialogen med kommunene på begge sider av grensen som startet med en skriftlig forespørsel til alle kommuner i Sør-Trøndelag og Jämtlands län har behovet for bedre samarbeid mellom aktørene kunne blitt spesifisert. Oppdraget til kommunene med å utpeke kulturmiljøer som har et mulig utviklingspotensial førte til telefonsamtaler, møter og samtaler med sentrale involverte aktører.

Det er funnet en generell problemstilling som kan deles i tre viktige hovedområder:

1. Det er en grunnleggende mangel på kunnskap og kompetanse som hindrer en konstruktiv og positiv forvaltning av kulturmiljøer som utviklingsressurs. Kunnskaps- og kompetansenivået varierer sterkt fra kommune til kommune, blant eiere og involverte aktører.
2. Det er ikke noe direkte nettverk mellom eier, kommune og kulturminneforvaltning for informasjonsspredning.
3. Det finnes ikke tilstrekkelige strategiplaner i kommunen for utvikling av kulturmiljøer med fokus på steds- og næringsutvikling (verdiskaping).

I kontakt med eiere under utredningen i forprosjektet viser det seg at store deler av dem har grunnleggende mangel på kunnskap og kompetanse på forståelse av verdier og utviklingsmuligheter i kulturmiljøer.

Det mangler et lokalt nettverk av ressurspersoner for å løse sentrale oppgaver som valg av material, teknisk løsning, riktig håndverker/entreprenør, profesjonell prosjektplan for utvikling.

Eiere til verneverdige kulturminner kommer for sent i prosessen i kontakt med kommunal forvaltning og kulturminnemyndighet. Selv om eiere til juridisk vernede kulturminner behøver godkjenning fra vernemyndighet (Fredete kulturminner) og

kommunen (bevaringsområde pbl § 25.6) er dialogen uten en tilstrekkelig innvirkning på valg av løsning eller strategi. Tilgjengelige ressurser klarer ikke å få bevart vesentlige verdier i et kulturminne eller kulturmiljø. Tap av slike kvaliteter fører til mindre engasjement, negativ holdningsendring og svakere stedstilknytning viser tilbakemeldinger fra eiere og lokal forvaltning.

Mange eiere opplever da utviklingsprosessen som negativ: restriksjoner og korreksjoner, opprinnelige planer reduseres, prosjektet fordyres og forsinkes. Kommunen står noen ganger splittet, administrativ forvaltning og politisk forvaltning går motsatt vei, noen ganger står kommunen samlet og ikke sjelden står kommunen og eier samlet mot kulturminneforvaltningen.

Konsekvensen er et høyt konfliktpotensial, vern blir til en negativ faktor mot utvikling. Kulturmiljøets verdier og ressurser som helhet kommer ut av fokus. En dårlig utredet løsning for utvikling av et verdifullt kulturmiljø tvinges gjennom på forvaltningsnivå ved hjelp av dispensasjoner og tillatelser i strid med hovedintensjonen for bevaring av verdifulle kulturmiljøer. Juridiske virkemidler "ovenfra" som bruk av innsigelse, påklaging, juridisk vern gjennom overordnet lovverk (kulturminneloven) fører til ytterligere negativ dialog.

Eiere kan oppleve dialogen som ensidig. Det forventes at kulturmiljøer og dens verdier er avklart og at deres eiendom med et kulturminne på er vurdert og gitt eller ikke gitt juridisk vern. Dette er teknisk krevende fordi kommunen eller vernemyndighet måtte til en hver tid ha ajourførte planer som omfatter alle kulturminner i en kommune. Eiere har muligheten til å spørre tidlig i utredningen hvordan de kan best mulig utvikle et kulturminne/kulturmiljø og hvilke ressurser er tilgjengelige. Men i realiteten skjer dette senere i prosessen. Manglende rammer og ressurser i oppstartfasen fører til at grensene blir prøvd med strategien *hva får jeg lov til*. Mangel på tilgjengelige ressurser opplyses som å være en av årsakene.

Reaksjoner på den skriftlige henvendelsen viste til dels egenmotivert svaraktivitet i kommunen, andre kommuner måtte kontaktes, oppfordres. Noen kommuner var usikre på var oppgaven var, noen kommuner hadde ikke ressurser, andre mente at de ikke kunne stille opp med kulturminner til prosjektet på grunn av mangel på slike. I samtaler kom det fram at noen kommuner trenger et verktøy for en bedre forvaltning på grunn av at de "må" forvalte kulturmiljøområder med juridisk vern (spesialområde bevaring). På norsk side ble to kommuner av denne type valgt for nærmere utredning. Det ble avholdt to dialogmøter. En av de valgte kommunerne står overfor store utfordringer når det gjelder forvaltning av verdiene i kulturmiljøer i kommunen. Dette gjelder både juridisk vernede og ikke formelt vernede kulturminner. Bolighus som danner et historisk boligmiljø byr på utfordringer fordi oppgraderingen og moderniseringen skjer ofte på egen hånd og uten faglige ressurser. Kommunal forvaltning har ikke tilgang til andre løsninger som kunne ivareta verdiene på en bedre måte på grunn av manglende nettverk og kunnskap. Kommunal forvaltning godkjenner istandsettingen og arkitektoniske løsninger på grunnlag av at bygningen som representerer kulturminner "ser fint ut rent estetisk" (sitert fra et møte).

Det opplevdes ikke at saksbehandler, politisk administrasjon eller eier til et kulturminne reflekterer over spørsmålet om man har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse for å ta denne faglige avgjørelsen.

Kulturhistoriske verdier i vernemyndighets rådgivning graderes lavt i kommunens avveining og vektlegging i daglig saksbehandling hva som er viktige premisser for utviklingen av et kulturmiljø. På dette tidspunktet ser ikke kunnskapsoverføringen ut til å virke etter hensikt. I utarbeidelsen av overordnede planer er det en bevissthet rundt kulturhistoriske verdier, men kommunens oppfølging i konkret planforvaltning ikke i forhold til ambisjonen rundt bevaring.

Olika förhållningssätt gentemot verdiskaping

Det er sjelden at kommunen oppfordrer en tiltakshaver/eier om å utrede alternative og mer konstruktive løsninger som både ivaretar verdiene, bevarer stedets særpreg og kvaliteter og igangsetter økonomisk verdiskaping. Verdiskapingsviljen og intensjonen har klart sammenheng med holdningen til kulturminner, forståelse og ressursgrunnlag. Kommuner og eiere som har taklet og klart slike utfordringer er positive til kulturarven og uttrykker at de har tro på lokal steds- og næringsutvikling. Rissa kommune har denne holdningen til Råkvåg. I møtet ble dette oppfattet som den grunnleggende positive holdningen tross tydelige utfordringer med samarbeidsviljen blant eiere til det bevaringsverdige bryggemiljøet.

Det mer motsatte ble oppdaget i samtalen med Malvik kommune i dialogmøtet. Det historiske kulturmiljøet i Hommelvik utfordres av mange eiere uten grunnleggende tilnærming til steds kvaliteten i deres historiske nærmiljø. Slike eiere makter ikke oppgaven og ansvaret. Disse uttrykker skepsis til kulturmiljøverdiene i nærmiljøet. Deres holdning i dialogen med kommunen og kulturminneforvaltningen uttrykker seg som en eier i en offerrolle. Denne eiergruppen har ikke noe langsiktig perspektiv, det er lite forståelse om at kulturarven gis videre fra generasjon til generasjon. Ansvaret for vedlikehold for eksisterende bygninger på en eiendom er i henhold til gjeldende lov (f. eks. plan- og bygningsloven i Norge) i utgangspunktet eiers personlige ansvar uansett alder. Når det kommuniseres eldre bebyggelse som verneverdige kulturminner i denne sammenhengen blir ansvaret mer *offentlig* uten at det finnes hjemmel i plan- og bygningsloven.

Det framtrer både i kommunenes forvaltning generelt og hos mange eiere en mangelfull innsikt i kulturminneverdier og særskilt hva som er vesentlige prinsipper for ivaretagelsen av disse verdiene. I samtaler med eiere viser det seg at det kan oppnås i noen tilfeller en tilnærming til de kulturhistoriske verdiene og dermed en bedre grunnleggende forståelse. Dette gjøres til vanlig av kulturminneforvaltningen og sjelden av kommunen. Et slikt dialogarbeid i seminar sammen med eier og kommunal forvaltning tilstrebes i hovedprosjektet og har ført f. eksempel i dialogmøte med Oppdal kommune og berørte eiere til en mer positiv og konstruktiv forvaltning av kulturmiljøer enn før. Gårdsbrukene i kulturlandskapet langs Drivdalen ble derfor i forprosjektet vurdert som en case for verdiskapingsprosjektet.

I forprosjektet er det gjennom undersøkelsene og intervjuene kommet fram at det er viktig å satse på utviklingsaspektet og det positive potensial som ligger i regionenes kulturmiljøer.

Stedsidentitet

Stedsidentiteten er et viktig ledd i styrkingen av regionens unike miljøverdier som ligger i de historiske kulturmiljøene. Grunnlaget for stedsidentiteten utfordres av lokal forvaltningspraksis som ikke respekterer det ekte og autentiske i kulturarven som fysisk minne. Flytting av kulturminner ut av sin historiske kontekst og oppsetting av kopier

vrderes som akseptabel forvaltningspraksis. I samtaler med eiere og saksbehandler politikere kommer det fram en formening om at kulturminner og miljøer kan være identiske og dermed finnes det et ”mengde- problem”.

Varsamhet och resurser

Kunnskapsnivået hos eiere bestemmes av tilgang på ressurser. Media er en viktig kilde, reklame for byggeprodukter, teknikker og løsninger fokuserer på moderne bygninger. Antikvariske prinsipper er gjerne forbeholdt spesiallitteratur eller særskilte nettsider. Tidkrevende arbeider innenfor antikvarisk istandsetting er kostbart og kan vanskelig konkurrere med lettvintheten i prefabrikkert, masseprodusert bygging. Kvalitet og bærekraft i tradisjonell bygging er i et slikt miljø vanskelig å markedsføre. Eiere som viser større innsikt i denne sammenhengen utgjør en liten eksklusiv gruppe. Disse kan fungere som veiledere i et nettverk og skape mer tillitt hos eiere som evner å tilnærme seg. Det er ikke funnet noe som tilsier at det foregår direkte dialog mellom eiere til fredete kulturminner i fylkene. Kulturminneforvaltningen formidler kunnskap fra case til case, eier til eier. Lokale og regionale samlinger ville ha vært et ressursbesparende alternativ.

Håndverkere

Det er mange håndverkere involvert i freda kulturminner som ikke har tilstrekkelig kompetanse. Ressursnøkkelen følger ikke behovet i henhold til antall freda kulturminner og antall verneverdige kulturminner og kulturmiljøer.

Håndverkere med grunnleggende kompetanse generelt som ressursgruppe er sjelden tilgjengelige og kjent i områder som er regulert til bevaring. Slike områder forvalter kulturmiljøer med verdier som har fått juridisk vern. Disse områder må betraktes som å ha en forbildefunksjon for håndtering av verneverdige kulturminner og miljøer uten juridisk vern. En konstruktiv forvaltning av bevaringsplaner forutsetter at både vedlikehold, restaureringen og utbygging skjer i samråd med antikvarisk fagkyndige fagfolk.

Størst potensial ligger i gruppen håndverkere som er under utdanning og gruppen som er nyutdannet viser erfaringer fra samtaler med aktører og caser i forprosjektet. Denne avgrensede målgruppen er derfor valgt ut for kurs og håndverkerseminarene i hovedprosjektet

3.2 Målgrupp:

De viktigaste målgrupperna som utpekades i samband med ansökan var; handläggare och politiker i den kommunala byggnadsförvaltningen och förvaltare/ägare av byggnadsminnen/fredade byggnader i respektive län/fylke samt länsstyrelser/fylkeskommuners handläggare. Handläggare på kommunal nivå har varit en viktig resurs i samband med formuleringen av de frågeställningar som ligger till grund för de aktiviteter som ingår i ansökan om huvudprojektet. Alla kommuner i Jämtlands län och Sør-Trøndelags fylke kontaktades i inledningen av projektet. Kommunerna erbjöds att medverka i projektet genom att ge förslag på platser eller ärenden som kunde ligga till grund för ett antal fallstudier. Det var inte alla som hörsammade denna förfrågan med svaren var så många att det var möjligt att göra ett bra urval. I samband med projektet har det varken varit möjligt eller fruktbart att arbeta gentemot handläggare i alla kommuner i regionen då avsikten har varit problemformulering och planering av huvudprojektet. I huvudprojektet är däremot målet att alla kommuner ska medverka i projektets aktiviteter.

Inför ansökan om huvudprojektet har samtliga kommuner i Jämtlands län fått en förfrågan om att delta som medfinansierare i huvudprojektet och samtliga åtta kommuner har visat sig positiv till detta. Att göra motsvarande på norsk sida har inte ansetts som möjligt av administrativa skäl då antalet kommuner är så många.

I projektet har möten hållits med handläggare och chefer på länsstyrelserna i Jämtland och Västernorrland. Vid dessa möten har informerats om de planerade aktiviteterna i huvudprojektet och båda institutionerna har kommit med synpunkter och idéer kring upplägget. Detsamma gäller de möten som genomförts med Nord-Trøndelag fylkeskommun. Dessa möten har gjort att de planerade aktiviteterna har kunnat anpassas så att de ska gagna arbetet med bevarande och brukande av länens kulturmiljöer.

Kulturmiljöenheten på länsstyrelserna/fylkena har som ansvariga för tillsynen av byggnadsminnena fått representera den tredje målgruppen för projektet, ägare och förvaltare av byggnadsminnen/fredade byggnader. De aktiviteter som planeras i huvudprojektet ska delvis inriktas mot skyddade byggnader. Det har däremot inte upplevts som nödvändigt att i detta skede ha träffar med enskilda husägare vid sidan av de som ingått i de fyra fallstudierna.

Möten i Projektet:

- 2009-06-08 Möte med styrgruppen i Storvallen
- 2009-06-15 Kurs om handläggning i Åre
- 2009-08-20 Möte med Östersunds kommun
- 2009-09-16 Två intervjumöten för fallstudie
- 2009-09-21 Intervjumöte för fallstudie
- 2009-09-29 Möte med Malvik kommune
- 2009-10-01 Intervjumöte för fallstudie
- 2009-10-06 Intervjumöte för fallstudie
- 2009-10-07 Möte med JILU
- 2009-10-09 Arbetsmöte i Trondheim, projektmedarbetare
- 2009-10-13 och 14 Arbetsmöte i Östersund, projektmedarbetare.
- 2009-10-14 Möte med Östersunds kommun
- 2009-10-16 Möte med Länsstyrelsen i Jämtlands län, kulturmiljö
- 2009-10-19 Möte med stadsarkitekt Ulf Alexandersson, Härjedalens kommun
- 2009-10-21 Möte med länsstyrelsen i Jämtlands län, kulturmiljö
- 2009-10-27 Möte med styrgruppen i Enafors
- 2009-10-28 Möte med Länsstyrelsen i Västernorrlands län
- 2009-10-29 Möte med Rissa kommun
- 2009-10-30 Möte med JILU
- 2009-11-06 Möte med Länsstyrelsen, Länskulturen och Designcentrum i Jämtland
- 2009-11-06 Möte med Nord- Trøndelag fylkeskommune
- 2009-11-10 Arbetsmöte i Storlien, projektmedarbetare
- 2009-11-17 Arbetsmöte i Storlien, projektmedarbetare
- 2009-11-19 och 20 Projektkontaktmöte i Trondheim
- 2009-11-24 Möte med Länsstyrelsen i Jämtlands län, kulturmiljö
- 2009-11-25 Möte med Länsstyrelsen i Jämtlands län, avd. hållbar tillväxt
- 2009-11-30 Möte med styrgruppen i Enafors

3.3 Resultat og resultatindikatorer samt effekter:

Førstudien har framføralt resulterat i en ansøkan till Interreg om huvudprojektet Husnyckeln. I arbetet med detta har forståelsen för skillnader, likheter, styrkor og svagheter i kulturmiljöförvaltningen i regionen ökat hos projektägarna. Detta har legat till grund för det kommande arbetet i huvudprojektet. Ett positivt resultat av förstudien är att ett nätverk mellan aktörer inom förvaltningen av kulturmiljön har börjat formas. Ett uttryck för detta är att flera intressenter vid sidan av projektägarna har gått in i ansøkan till huvudprojektet.

Valet av plar for fallstudierna har gjort att målet inte nåddes angående det antal företagande med mixat ägande som förväntats, detta får ses dock ses som ett resultat av slumpen og inte någon allvarlig avvikelse från det förväntade resultatet.

4. Indikatorer

Notera att indikatorer både for A (Ekonomisk tillväxt) og B (Attraktiv livsmiljö) kan förekomma i ett projekt.	Antal enligt projektbeslut	Resultat vid projektslut	Kommentarer
Antal kvinnor yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	20	29	Se 5.3 nedan
Antal män yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	20	46	Se 5.3 nedan
Antal deltagande företag med mixat ägande som deltar i projektaktiviteter.	4	1	Se 3.3 ovan
Resultat indikatorer			
(B) Etablerade institutionella samarbeben.	1	1	
(B) Nya og vidareutvecklade metoder for stads- og landsbygdsutveckling.	3	3	Här kan de tre olika aktivitetsgrupperna som präglar ansøkan i huvudprojektet sägas vara en start på utvecklingen av metoder.

5. Projektets påverkan på de genomgående (horisontella) kriterierna

5.1 Gränsregionalt mervärde

Det gränsregionala mervärdet har framföralt bestått i en ökad ömsesidig forståelse för grannländernas kulturmiljöarbete på regional og lokal nivå. Begge prosjektmedarbeidere har deltatt i lokale møter med kommuner på begge sider av grensen. Arbeidsverktøyet og arbeidsmiljøet innenfor kulturminneforvaltningen ble presentert for hverandre på stedet.

Begge medarbeidere fikk møte saksbehandlere, forvaltere i en casekommune på norsk og svensk side. En sådan inblick i det vardagliga arbetet kan knappast ha kommit i fråga tidigare då kontakterna mellom Jamtli og Sør-Trøndelags fylkeskommune etablerats med anledning av förstudien. Inblick og forståelse i lagstiftning, organisering, og praxis har legat till grund for planerna på ett gemensamt huvudprojekt där erfarenheter från arbetet på båda sidor av gränsen har påverkat planeringen.

I styringsgruppemøtene ble problemstillingen videreformidlet til styringsgruppen og i samarbeid ble strategier for hovedprosjektet drøftet.

5.2 Bättre miljö

Förstudien som helhet har inriktningen mot ett hållbart synsätt på nyttjandet av den gemensamma kulturmiljön. Denna ambition ligger även till grund för de aktiviteter som planeras i huvudprojektet.

I det lilla perspektivet har det funnits en ambition att gemensamma möten mellan projektmedarbetarna och möten med styrgruppens att tid och plats anpassats så att miljövänliga transportmedel har kunnat nyttjas.

5.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män

I förstudien har noterats att det i huvudsak råder en jämställdhet mellan könen i den grupp handläggare/tjänstemän som nåtts av projektets aktiviteter. I samband med fallstudierna har en viss övervikt män deltagit i möten. Denna brist i jämställdhet har dock inte kunnat påverkas genom projektets planering och genomförande.

5.4 Etnisk mångfald och integration

Behovet av riktade insatser mot etnisk mångfald och integration har varit en del i projektets arbete. I samband med aktiviteterna i huvudprojektet ska särskild uppmärksamhet riktas mot en öppen diskussion kring olika minoriteter kulturarv. De aktörer som deltagit i förstudien får dock anses tillhöra de båda ländernas etniska majoriteter.

6. Informationsinsatser och skyltning av projektet

I denne type utredningen var det ikke anledning til skiltning utenfor prosjektmedarbeidernes arbeidsplass. Der har det vært skiltet med teksten ”Her pågår det et Interreg-prosjekt”.

Information om projektet har varit tillgänglig på Jamtlis hemsida under projekttiden. Förutom hemsidan har information till allmänheten inte varit aktuellt.

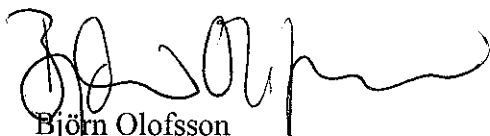
I brevet til alle kommunene er det brukt interreg- logoene, logoen til den europeiske unionen ved siden av prosjekteiernes logoer.

I samband med projektkontaktsmötet i Trondheim den 19-20 november 2009 fanns en monter som beskrev projektets bakgrund och inriktningen på den planerade ansökan om Interreg-medel.

7. Underskrift

Å Stiftelsen Jamtlis och Sør-Trøndelags fylkeskommuns vägnar:

Östersund 2010-01-29

Björn Olofsson
Projektledare, Stiftelsen Jamtli

